

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

74. An qui mane communicavit, vel Missam dixit, & postea eodem die incidit in periculum mortis, possit adhuc non ieiunus Sacrum Viaticum sumere? Et an in tali casu non solum possit, sed teneatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

penult. post medium, à verſ. pater igitur, & in Refol. 81. §. Sed quia, à lin. 9. & infra in tr. 3. Ref. 5. §. 1. à lin. 10. & verſ. Et ita, & ſi placet, lege Ref. 3. huius not. à principio, & alias eius primæ not. ſignâter pro aduerbio ſupra contento in lin. 1. & c. §. 2. huius Ref. & pro aduerbio atibi contento in lin. 3. dicti §. in aliis Ref. huius not. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 54. ex doctrina §. Secundus caſus, & ſeqq.

Sacram. in 3. part. contr. 6. tract. 10. diſp. 3. n. 9. Henriquez lib. 8. cap. 5. n. 3. Mercerus de Sacram. in 3. part. quaſt. 80. art. 11. Chapeauilla de ſacram. Euchar. quaſt. 10. & alij & ratio eſt, quia tunc præceptum ſumendi Euchariftiam tempore mortis, videtur moraliter impletum; & hanc ſententiam nouiſſimè, me citato, docet Ioannes de Lugo de ſacram. Euchar. diſp. 16. ſect. 2. num. 37.

2. Sed licet ſuprà cum Vaſquez & aliis contrariam docerim ſententiam, non audeo tamen hanc, tamquam improbabilem, damnare, quam ego alibi tamquam probabilem etiam docui, propter Doctorum multitudinem in eam conſpirantem, & quia rationibus Vaſquez à me ſuprà adductis aliquo modo poteſt ſatis fieri; quamuis enim ante morbum non vergeat præceptum, ſi tamen tam paruo intercedente interuallo ſumpra ſit Euchariftia, poteſt dici ſumptum re ipſa viaticum, & quod eſt vtile pro vniõne, & confortatione in morbo, & proinde ceſſare obligationem vltioris communionis. Quemadmodum ſi quis creditor obligetur tantum poſt annum centum reddere, ſi reddat ante tempus obligationis, omninò liberatur à debito, aliter ſe res habet in aliis omnium iudicio eſt onus tempori annexum. Et ita hanc ſententiam probabilem eſſe admittit Præpoſitus in 3. part. quaſt. 80. art. 11. dub. 1. num. 54.

RESOL. LXXII.

Quidam infirmus antequam in mortis periculum incidit, ſacram Euchariftiam ex deuotione ſumpſit. quaeritur, an teneatur iterum communicare?

Et an qui in Paſchate communicauit, ſi in articulo mortis non communicet ex negligentia quadam ſine contemptu, peccet mortaliter?

Et curſim docetur non eſſe mortale omittere Euchariftiam in articulo mortis, niſi adſit contemptus? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 40.

Sup. hoc in Ref. 69. & in aliis eius annot.

§. 1. **R**eſpondeo negatiuè cum Layman, in Theol. moral. lib. 5. tract. 4. cap. 5. num. 4. vbi ſic aſſerit. Si infirmus vno, duobus, tribus, vel etiam octo diebus antequam in mortis periculum incidit, communicauerit, conſulendum quidem ei eſt, vt iterum Euchariftiam per modum viatici accipiat, tamen ad id non obligatur, cum præceptum de Euchariftia ante mortem inſtantem ſumenda ſecundum ſubſtantiam impleuerit. Ita Layman, & alij.

Sup. hoc ſupra in Ref. præterita, & in aliis eius annot.

2. Sed plus addunt Caietanus verb. Communio, Armilla eodem verbo, n. 4. & Emanuel Sa correctus à magiſtro Sacri Palatii verbo Euchariftia, n. 1. vbi ſic aſſerit. Qui in Paſchate communicauit, ſi in articulo mortis non communicet ex negligentia quadam ſine contemptu, non peccat mortaliter. Ita, ille licet contrarium aſſerant Zambranus de caſ. tempore mor. cap. 3. dub. 1. Syluius in 3. part. quaſt. 80. art. 11. quaeritur 1. concl. 1. Layman, vbi ſuprà, & Fagundez præc. 3. lib. 1. cap. 3. n. 8. qui malè pro ſua ſententia citat Emanuelem Sa, vt ſuprà viſum eſt.

Sup. hoc ſupra in Ref. 70. §. Verſ. in fine, & in alio verſ. eius not.

3. Notandum eſt tamen hic obiter, D. Bonauenturam in 4. diſt. 10. art. 3. q. 1. Paludanum diſt. 9. q. 1. Caietanum in ſumma verb. communio, Armillam eodem verbo, num. 4. Victoriã in ſumma, n. 83. Ledefnam, & alios docere non eſſe mortale omittere Euchariftiam in mortis articulo, niſi adſit contemptus; licet contrarium doceat Richardus, Durandus, Gabriel, Sotus, & alij, quos citat, & ſequitur Pitigianus in 4. ſent. tom. 1. diſt. 19. q. 3. art. 7. & alij recentiores, quos ego ſequor.

RESOL. LXXIII.

An qui ſumpſit Euchariftiam mane, & poſt prædixit incidit in periculum mortis, poſſit iterum Euchariftiam ſumere?

Et an qui paulo ante articulum mortis ſumpſit Euchariftiam, maneat liber ab obligatione præcepti ſumendi Euchariftiam pro eo articulo? Ex part. 4. tr. 4. Miſc. Ref. 197.

§. 1. **D**eciſio huius caſus pendet ex illa quaeritur, an qui paulo ante articulum mortis ſumpſit Euchariftiam, maneat liber ab obligatione præcepti ſumendi Euchariftiam pro eo articulo, & in partem aſſertiuam alibi probabilem eſſe docuit, quam nouiſſimè tueri Homobonus de Bonis in ſultat. caſuum conſcient. tom. 2. part. 5. reſpon. 47. ſed iterum, etiam non ieiunium Euchariftiam ſumendi probabiliffimum eſſe exiſtimo, tenens opinionem eorum, qui aſſerunt non ſatis fieri dicto præcepto per communionem factam ante articulum mortis, quamuis paulò antea factam. Et ideo Gulpho Hurtado de Euchar. diſp. 10. diſt. 2. ſic ait. Erit immo eum, qui ſans, aut ſi infirmus, extra periculum tamen mortis, communicauit, ſi in eodem die poſt eam communionem incidat in periculum mortis, ſine violentia, ſive naturalis, & ad eò vergeat, vt proinde timeatur eodem die moriturus, aut quod eorum factò non fit futurus potens communicare, tenens pro Viatico iterum in eodem die communicare poſſe incidentiam in dictum periculum, quia præceptum communicandi in articulo mortis, cui non eſt factum factum communionem ante periculum facta, eſt diuini, & maioris ponderis, quam prohibitiò Ecceſiſticalis non communicandi in eodem die, niſi ſemel (& tu adde, ieiunius) quod expreſſit Vaſquez in manuſcriptis, & ei ſubſcripſerunt noſtra Societas, & plures alij grauiſſimi viri Academia Complutenſis, & Salmanticensis, & id fecerunt Madriti, Vega Rector illius Collegij, & P. Auolos in eodem Collegio. Ita Hurtado vbi ſuprà.

RESOL. LXXIV.

An qui mane communicauit, & vel Miſſam dixit, & poſtea eodem die incidit in periculum mortis, poſſit ieiunius ad hoc ſacram Viaticum ſumere?

Et an in tali caſu non ſolum poſſit, ſed teneatur ſatis iterum Euchariftiam ſumere, ſive mori ſi naturalis, ſive violentia?

Et an ſi præceptum diuinum de ſumenda Euchariftia in articulo mortis, vel an hoc præceptum non ſit diuinum?

Et aſſeritur, quod quando concurrunt duo præcepta, quorum vnu præponderat, & eſt antependendum, vt eſt in prædicto caſu, in quo concurrunt præceptum diuinum de ſumenda Euchariftia, & præceptum Ecceſiſticalis de ieiunio, & non ſumenda Euchariftia in articulo mortis, & non ſumenda Euchariftia in articulo mortis, amplius non teneri ſeculoſo ſcandalo, in articulo mortis communicare. Ex part. 5. tr. 3. Ref. 33.

§. 1. **H**ic caſus in facti contingentia accidit, & ſuſtinetur Suarez in 3. part. tom. 3. diſp. 69. ſect. 3. Fagundez de præcept. Eccleſ. part. 1. cap. 3. num. 8. & alij, qui citant eum in præxi Confeſſor. num. 32. fol. 189. Facius de Euchar. lib. 1. quaſt. 247. Granadus in 3. part. Diſt. 1. art. 1. num. 1.

Ref. 51. §. Sed
quia, & sup.
in tr. 1. Ref.
133. §. Sed si
de com. 3. re.
1. Ref. 54. §.
Secundus ca.
sus.

contron. 6. tract. 10. disput. 3. num. 9. Maratius in D. Th.
tom. 3. disp. 3. §. 2. num. 4. Michaël Zambranus de
Sacram. ministrant. tempore mortis cap. 3. dub. 1. num. 1.
& 6. Pitigianus in 4. sentent. tom. 1. distict. 9. quast. 3.
artic. 7. Mercerus in 3. part. quast. 80. artic. 11. quari-
tur tertio. Connek de Sacram. quast. 80. art. 11. dub. 3.
num. 100. & alij communiter; quia primò ex pro-
hibitione Ecclesie non licet bis in die communicare,
ex c. consuevit, de celebratione Missarum, ex cap. si-
ficat, de consecrat. distict. 1. & docet D. Thom. in 3. p.
quast. 80. art. 11. Alensis in 4. part. quast. 5. mem. 3. &
alij. Secundo, quia talis in substantia satisfecit præ-
cepto communicandi in articulo mortis per modum
Viatici, est enim sensus huius præcepti, hominem te-
neri paulò ante mortem communicare: nam finis
præcepti videtur esse, vt per Communionem homo
se ad transitum ex hac vita præparet, quod satis af-
sequitur paulò ante mortem communicando, sicut
qui audisset Sacram in die festo, ignorans tunc esse
festum, talis non teneatur eodem die iterum aliud
Sacram audire, postquam cognouit esse diem festum.
Tertio, quia cum tempus fuerit bene à mor-
bo moraliter talis, quando mane sumpsit Eucharis-
tiam, sumpsit illam in periculo mortis; unde mors
mortaliter tunc imminet, licet ignorabatur, & idè
iam aderat obligatio præcepti, quamuis, vt dictum
est, ob ignorantiam hoc non erat cognitum: quod
tamen non obstat, quominus per Communionem
eo tempore factam, aliquis illi obligationi satisfaciat,
quia vnusquisque in suis actibus censetur habere
intentionem virtutalem, vel implicitam imple-
di omnem obligationem, quam potest, & debet, licet
forte illam ignoret. Hæc opinio est probabilis, &
ego à fortiori illam docui in part. 3. tract. 4. resol. 40.

2. Verum quia maximam consolationem, vt
patet, ægrotus haberet, si in tali casu posset iterum
communicare, ego puto contrariam sententiam
etiam probabilem esse. Dico igitur non solum posse
sed etiam teneri, quia in articulo mortis tenentur
omnes communicare per modum Viatici, vt ex hac
vita securius migrent: sed qui modo ante dicto com-
municauit, non sumpsit Eucharistiam vt Viaticum,
eo quod ille, qui nihil cogitans de morte sumit hoc
Sacramentum, non sumit illud vt Viaticum; hoc
enim tantum datur proficiscentibus ex hac vita, il-
le autem qui bene valet, non dicitur proficisci ex
hac vita, liquidem nullus satisfacit alicui præcepto
antequam obligatio illius incipiat: ergo morbo ad-
ueniente, & periculo mortis instante, tenetur iterum
Eucharistiam, & Viaticum sumere. Confirmatur,
quia hæc obligatio est propria illius temporis, quo
adest tale præceptum, nec orta fuerat quamdiu pe-
riculum non imminet: ergo illi satisfacere non
potuit per communionem prius factam, sicut è contra
si existente periculo mortis homo peccaret com-
munionem omitendo, & postea periculum euade-
ret, non teneretur priorem obligationem implere,
quia iam cessauit: & ita hanc sententiam in ter-
minis vt dici solet terminantibus docet nouissimè ex
Societate Iesv doctus Hurtadus de Mendoza de Sa-
crament. disputat. 10. de Eucharist. difficult. 2. cuius
verba ego adduxi in 4. part. tractat. 4. resol. 197.
& etiam pro hac firmanda sententia facit ex Theo-
logis Complutensibus, qui typis scripta sua manda-
uerunt, Turrianus in summa part. 2. cap. 58. dub. 2.
num. 3. & ex Theologis Salmanticensibus, Petrus
de Ochagauia de Sacrament. tractat. de Eucharistia,
quast. 14. num. 7. vbi docent, quod præcepto Eucharis-
tiae non satisfecit, ille qui proximè ante articulum
mortis recipit communionem, siue tunc valeret, siue
ægrotus esset, dummodo non esset constitutus in ar-

culo mortis, & hanc sententiam præter Doctores
citatos docent etiam Kellifonius in 3. p. tom. 2. §. 80.
art. 11. notab. 2.

3. Restat modò respondere ad argumenta con-
trariæ sententiæ, & ad primum assero, quod quan-
do concurrunt duo præcepta, maius præponderat,
& est antependendum, sed cum in nostro casu concu-
rat præceptum Ecclesiasticum de non sumenda Eucharis-
tiam bis in die, & præceptum diuinum de com-
municando tempore mortis, hoc posterius præuale-
re debet tanquam maioris ponderis, vt rectè obser-
uat Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 17. vide
etiam Gamachæum in 3. part. D. Thom. post quast. 79.
de sacrific. Missæ, cap. 21. & alios. Nec valet dicere,
quod hoc præceptum non sit diuinum, teste Alexan-
dro 4. part. q. 1. memb. 2. art. 4. Bouanertura in 4. dist.
12. part. 2. dist. 1. g. Ferrariense lib. 4. contra. Geni.
cap. 61. Syluestro ver. Eucharistia 3. D. Th. in 4. dist. 6.
quast. 1. art. 1. Gabriele in Canone Missæ, & aliis. Non
inquam hoc valet dicere, nam contrariam sententiam
tenet D. Thom. in suo vlt. vlt. quod est 3. part. q. 80.
art. 11. & ibi Tannerus, Syluius, Nugnus, Valentia,
Coninch, Kellifonius, Suarez, & alij expositores,
quibus adde Durandum, Paludanum, Gabrielem, So-
tum, & Victoriam, quos citat, & sequitur Præpo-
situs in 3. part. q. 80. art. 2. 1. dub. 1. num. 51. & probat
ex Ioan. 6. Nisi manducaueritis, &c. ex Luc. 22. Hoc
facite in meam commemorationem. ex 1. ad Corinth. 11.
Dominus Iesvs in quauis, &c. & ex Concilio Trid.
sess. 13. cap. 2. dicente, & in illius (scilicet Sacramen-
ti Eucharistie sumptione) colere nos sui memoriam
præcepit. Nec etiam valet dicere cum Bizzozero de
Sacram. part. 4. cap. 8. num. 5. Naldo in sum. ver. Eucharistia
num. 5. Caietan. in sum. ver. Communio sacramen-
talis Ledelma tom. 1. part. 4. quast. 21. art. 2. dub. 11.
Syluestro ver. Eucharistia 3. in princip. Atmilla ver.
Communio, num. 4. Emanuele Sà ver. Eucharistia,
num. 1. Victoria in summa num. 86. Rodriguez in sum-
ma tom. 1. cap. 64. num. 3. & Ioannes Franc. Suarez in
Euchirid. cas. consil. lib. 5. ver. Eucharistia, cum qui
tempore Paschatis communicauit, amplius non te-
neri, seculo scandalo, in articulo mortis communi-
care, quia Christus non præcepit frequentiam Sacra-
menti Communionis, sed communionem, qui autem
in Paschate communicauit, verè dicitur communi-
calle: ergo, &c. sed hæc opinio non est admi-
tenda, & ideo contrariam docet Durandus in 4.
dist. 9. quast. 2. Gabriel quast. 2. art. 2. concl. 3. Sotus
dist. 12. quast. 1. art. 11. Valentia tom. 4. disput. 6. p. 8.
punct. 4. Syluius in 3. part. quast. 80. art. 1. quarietur 1.
concl. 1. Molfesius in summa tom. 1. tract. 3. cap. 8.
n. 95. Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 29. num. 64. Val-
quez, Suarez, Coninch, Præpositus locis citatis, quod
apte probatur ex praxi Ecclesie, & ex Concil. Car-
thag. IV. Can. 77. quod à Leone IV. approbatum fuit, dū
absolute, & abque vlla limitatione præcipitur eis,
qui in infirmitate (subintelligo periculosa) sint, vt
Viaticum accipiant, Dicendum est igitur extare præ-
ceptum diuinum de sumenda Eucharistia pro articu-
lo mortis; unde cum in nostro casu concurrat eodem
tempore cum præcepto Ecclesiastico de non sumen-
da Eucharistia, nisi semel in die, apparet obligare ma-
gis præceptum diuinum, quam Ecclesiasticum.

4. Ad secundum argumentum respondetur, quod
licet finis præcepti ieiunij sit maceratio carnis, tamen
quis non adimpleret substantiam talis præcepti, si
non ieiunaret die statuto; sic est in nostro casu, li-
cet finis huius præcepti sit, vt per sumptionem
huius Sacramenti contra diaboli insultus Christianus
roboretur, tamen huic præcepto non satisfac-
eretur, si extra periculum mortis communicaret

Sup. hoc sub-
pra in tr. 1.
Ref. 134. §. 1.
prope fin. &
in tom. 1. tr.
1. Ref. 154.
§. 1. ad me-
dium à vers.
Vnde.

Sup hoc præ-
cepto sup. in
ref. 69. §. 1.
vt & lae in
Ref. 70 à §.
1. vique ad §.
Nec obstat.

Sup hoc fo-
pra in Ref.
69 & in Ref.
70 §. Verum,
ad medium,
& in §. Ad &
in Ref. 72. §.
2. ad lin. 4.

Que hic est
dicit antec-
pens, & in
in alius eius
pense not.

nam, vt optimè notat Valquez in 3. p. vbi inf. n. 15. ille adimplet præceptum, qui non solum efficit id, quod præcipitur, sed etiam in tempore, quando præcipitur. Nec valet argumenti confirmatio de audiente Saerum in die festo, & ignorante esse diem festum, qui tamen non tenetur audire aliud Sacrum, nam in tali casu quis adimplet substantiam præcepti in tempore stabili, & statuto ad audiendum Sacrum, quod non accidit in casu nostro, in quo quis non sumit Eucharistiam tempore à præcepto statuto. Adde quod Lopez lib. 1. de contractib. cap. 53. Petrus Ledesma in summa, tractat. de Eucharist. cap. 27. post. 10. concl. & alij asserunt, aliquè qui ignorantia præcepti id impleuit, non satisfacere, nisi antea intentionem aliquam generalem habuisset volendi quocumque opere ignoranter factò satisfacere præceptis.

Sup. contèto in hoc vers. Adde. inf. in tr. 3. Ref. 1. §. 1. ad mediu. a. vers. Et ideo. & ibi lege doctrinam Ref. 5. per totam, & signanter §. Verum. paulo post initium, vers. ex his. & signa- ter in tom. 8. tr. 4. ex doctrina Ref. 49. §. Notandum est. & recitanter in fine alterius Ref. cius not.

5. Ad tertium argumentum, quod cum tempus valde proximum est periculo mortis, iam periculum mortis imminet, & ita eo tempore videtur impleri posse præceptum obligans in periculo mortis. Resp. cum Ochagavia, & Kellifonio locis citatis, quod cum præceptum recipiendi Eucharistiam in articulo mortis impositum sit tanquam onus illius temporis, apertè sequitur, tempore proximo antecedenti neque impleri posse, neque habere vim obligandi. Vnde licet tempore proximo antecedenti articulus mortis dicatur mortaliter periculum mortis imminere, hoc tamen non sufficit, vt eo tempore obliget præceptum Eucharistiae: quia hoc præceptum tantum obligat præcisè in periculo mortis physice considerato, & non moraliter; quemadmodum præceptum recitandi horas Canonicas, præcisè, & physice loquendo, obligat à media nocte vnus diei vsque ad aliam mediam noctem eiusdem diei, & hæc omnia docet etiam Valquez in 3. part. tom. 3. quest. 80. artic. 11. disput. 214. cap. 2. num. 13. & 14. vbi etiam responder ad intentionem virtuales, quam censetur habere adimplendi præceptum, qui paulò ante ægritudinem sumpsit Eucharistiam: nam vt quis impleat præceptum, non ad intentionem implendi illud, sed ad substantiam operis, quod præcipitur, & tempus in quo obligat, attendendum est. Adde vt idem obseruat Valquez, quod si hoc præceptum sumendi Eucharistiam obligat in articulo mortis, nemo etiam expressa intentione possit illud implere anticipando tempus, sicut nec præcepto audiendi Missam in die festo satisfaceret quis, si pridie illam audiret, & per eam tali præcepto satisfacere expressè vellet, quanto magis per voluntatem solum implicitam, quam virtuales vocant, vt minus probabiliter putauit Suarez, & alij DD. in principio huius resolutionis citati. Pater igitur ex omnibus supradictis satis probabiliter posse, imò teneri aliquem secundum hanc posteriorem sententiam in eodem die sumere iterum Eucharistiam, si incidat in periculum mortis, siue violentæ, siue naturalis, dummodo tamen prudenter timeatur eodem die moriturus, vel quod alio die non sit faturus potens communicare. Itaque cum hæc opinio probabilissima sit, puto in casibus contingentibus, in praxi deducendam esse, cum sit multum fauorabilis, & consolatoria animarum, dum ægroti secundum hanc sententiam possint in illis angustiis, & horroribus mortis aduersus diabolicas suggestiones iterum se sacra munire communione, quam scimus in illa hora maiori cum reuerentia, humilitate, & præparatione ab omnibus sumi, & ita ego sentio aduersus Suarez, & alios DD. negatiue sententiae.

6. Nec valet dicere, quod hæc opinio imponit onus morientibus: nam respondeo illos lætanter hoc onus suscipere, & si contraria opinio esset ve-

ra, & tenenda, magnam eis, & merito afflictionem afferret: igitur me consolente, & impellente, ne desinant Parochi nostram sententiam in praxim deducere. Nota tamen, quod post hæc scripta inueni locum de Lugo de Sacrament. Eucharist. disput. 16. §. 1. §. 2. negatiue sententiam docentem, quam, vt dixi, probabilem esse puto: sed tu ne desinas etiam nostram tanquam probabilem, in consolationem infirmorum seclari, quam etiam sequuntur multi viti docti ex Societate Iesv, de hac re à me consulti.

RESOL. LXXV.

An qui mane Missam dixit, vel sacram Eucharistiam sumpsit, si post prandium incidat in articulum mortis, possit eodem die iterum communicare?
Et notatur in articulo mortis toties ex præcepto Eucharistiam esse sumendam, quoties post sumpcionem eius sit est gratia per peccatum mortale. Ex p. c. tr. 6. & Miss. 1. Ref. 18.

§. 1. **H**anc questionem fuse pertractari in 1. part. tract. 3. resol. 33. §. 7. & affirmatiue sententiam docui, quam scio multum placuisse vix doctis: & ideo illam modo etiam ex auctoritate aliquorum stabilire conabor.

2. Dico igitur nostram sententiam præter Gulparem Hurtado, & alios tenere in terminis, vt dici solet, terminantibus Marcellum Megalium in Præparatio tom. 2. verb. Eucharistia Sacramenti præceptum, num. 6. & verb. Eucharistia Sacramenti Minister, num. 20. vbi sic ait: Quando Sacerdos, qui mane communicauit, aut laicus qui mane communicauit, non ob suam deuotionem, tempore vespertino in articulo mortis incidit ita periculosum, vt iudicio probabili Medicorum superviuere non possit vsque ad sequentem diem: tunc enim, quia vniuersique in articulo mortis constitutus tenetur Sacramentum Eucharistiae Sacramentum recipere, tenetur & tunc illud recipere, non obstante, quod eadem die Missam celebrauerit, aut communionem receperit: nam per talem communionem non satisfecit præcepto, quod nunc imminet de communicando in mortis articulo. Ita ille. Cui etiam adde ex Societate Iesv Martinum Bresserum lib. 3. de conscientia probabilis, cap. 8. num. 100. vbi sic asserit. Inferitur subito morbo, aut periculo mortis correptum debere communicare per modum Viatici, quamuis alio sine præcedenti, vel eodem die communicasset: quod etiam Doctores non expriment, necessarò sequitur ex eorum sententia saltem valde probabili, quam tradit nominatim Valquez, quod nisi in morbo præcepto diuino tunc communicandi satisfieri non possit. Ita Bresserus. Et hanc sententiam re maturius considerata, & inter illos discussa anno 1638. deducunt in praxi Patres Societatis Iesv Domus professæ Panormitanæ in persona Patris Gallopes, qui cum mane Missam celebrasset, & post prandium lethali morbo correptus fuisset, iterum in eodem die sacram Communionem per modum Viatici præbuerunt.

3. Notandum tamen est hic obiter, resisterdam esse opinionem Soti in 4. disput. 12. §. 1. artic. 1. Tabienæ verb. communicare, num. 16. Armilla verbi communicatio, num. 12. asserentium in articulo mortis toties ex præcepto Eucharistiam esse sumendam, quoties post sumpcionem amissa est gratia per peccatum mortale.

RESOL.

Sup. hac violenta morte infra in ref. 78. 79. & 80. & pro morte naturali in Ref. præcæta, & in alius eius primæ not.